

**UCHWAŁA NR LXV/546/23
RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI**

z dnia 22 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2027 na terenie Gminy Aleksandrów
Kujawski**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)¹⁾ w związku z art.6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U.z 2021 r. poz.1249 ze zm.)²⁾, uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2027 na terenie Gminy Aleksandrów Kujawski stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXIX/234/21 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Aleksandrów Kujawski na lata 2021 - 2025.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Aleksandrów Kujawski

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Włodzisław Bartczak
Włodzisław Bartczak

Tr(00)-244

KADCA PRAWNY

Marcin Brzdęk
Marcin Brzdęk

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz.572, poz.1463 i poz.1688.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2023 r. poz.535 i poz. 289.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar na lata 2021-2025

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Przemocy Domowej na lata 2024 - 2027 na terenie Gminy Aleksandrów Kujawski

Doznających

ROZDZIAŁ I.

WSTĘP

1. Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. Z 2021 r. poz.1249 ze zm.) na władzach publicznych spoczywa obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, w szczególności poprzez działania edukacyjne, zapewnianie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochrona osób doznających przemocy domowej, ochrona ofiar przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Aleksandrów Kujawski.

Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w

Gminie Aleksandrów Kujawski ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2024-2027.

1. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIA ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Definiuje ona pojęcie przemocy domowej, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc domową.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla samorządu gminnego następujące zadania:

A/ tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pozostałe akty prawne w oparciu o które będzie realizowany Program to:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz .U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.),

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.),

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2021-2030;
 - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;

2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domowa to :

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) *narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) *naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) *powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) *ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) *istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;*

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, ponieważ kształtuje osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Ogromną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu.

Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Przemoc domowa może być skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest także potwornym zagrożeniem. Przemoc doznawana w rodzinie jest niejednokrotnie załącznikiem szkodliwych konsekwencji, ujawniających się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

3. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla osób i rodzin doświadczających przemocy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim oraz funkcjonujący w jego ramach Zespół Interdyscyplinarny.

Z danych zgromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Aleksandrów Kujawski w latach 2020, 2021, 2022 i 2023 (do 15.12.2023r.) wynika, że :

1) Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych/Grup Diagnostyczno - Pomocowych:

- w 2020r. - 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, 15 posiedzeń Grup Roboczych.
- w 2021r. - 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, 18 posiedzeń Grup Roboczych.
- w 2022r. - 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, 19 posiedzeń Grup Roboczych.
- w 2023r. - 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, 21 posiedzeń Grup Roboczych, Diagnostyczno - Pomocowych.

2) Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	2020r.	2021r.	2022r.	2023r.
Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty	liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę	3	1	0	2
	liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A” przez Policję	28	16	21	16
	liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A” przez inne podmioty (oświata, służba zdrowia)	0	0	0	1
Łącznie		31	17	21	19

3) Ilość dzieci w rodzinach, w których wszczęto procedurę NK wynosiła:

- 2020r. - 31 dzieci,
- 2021r. - 10 dzieci,
- 2022r. - 21 dzieci,
- 2023r. - 20 dzieci,

4) Ilość zakończonych procedur NK w związku z ustaniem przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy:

- 2020r. - 0,
- 2021r. - 0,
- 2022r. - 0,
- 2023r. - 14

5) Ilość zakończonych procedur NK w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowanych działań:

- 2020r. - 23,
- 2021r. - 24,
- 2022r. - 18,
- 2023r. - 4,

6) Zespół Interdyscyplinarny przekazał do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wnioski o podjęcie działań zobowiązujących osoby uzależnione od alkoholu do podjęcia leczenia, w liczbie:

- 2020 r. - 10 wniosków
- 2021 r. - 5 wniosków
- 2022 r. - 9 wniosków
- 2023 r. - 5 wniosków

Na podstawie w/w danych statystycznych można stwierdzić, że zachodzi konieczność podejmowania odpowiednich działań na rzecz osób wskazanych jako pokrzywdzone. Rodziny borykające się z problemem przemocy domowej mogą otrzymać wsparcie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim, gdzie oprócz pomocy finansowej mogą zostać objęci wsparciem specjalistów.

ROZDZIAŁ II

ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Profilaktyka, edukacja społeczna i diagnoza społeczna.
4. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.
5. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową.
6. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

ROZDZIAŁ III

CELE PROGRAMU

Cel główny:

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc. Cel ten oparty jest na realizacji zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doznających przemocy oraz pracy z osobami stosującymi przemoc nad zmianą ich zachowań i postaw.

Cele szczegółowe:

Cel 1.

Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych, edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

1. Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Aleksandrowie Kujawskim.
2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej poprzez prowadzenie lokalnych kampanii społecznych.
3. Udzielanie poradnictwa dla rodzin zagrożonych przemocą domową.

Cel 2.

Ułatwienie dostępności i zwiększenie skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową.

Działania:

1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Realizacja procedury „Niebieska Karta”.
3. Rozpowszechnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy.
4. Zapewnienie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej osobom dotkniętym przemocą domową.
5. Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.

Cel 3.

Zwiększenie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc domową.

Działania:

1. Podejmowanie działań psychologiczno - terapeutycznych oraz realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
2. Rozpowszechnianie informacji na temat instytucji i podmiotów, których działania odnoszą się do osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Komenda Powiatowa Policji
4. Służba Zdrowia
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cel. 4.

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Działania:

Przeprowadzanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, funkcjonariuszy Policji w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.

ROZDZIAŁ IV

REALIZACJA PROGRAMU

Realizatorzy – podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Zespół Interdyscyplinarny
3. Placówki Oświaty – Szkoły
4. Sąd, Prokuratura
5. Kościoły
6. Inne instytucje, organizacje, stowarzyszenia i osoby fizyczne

ROZDZIAŁ V

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy.
3. Spadek liczby przypadków przemocy domowej.
4. Pogłębianie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy.
5. Właściwe przygotowanie osób pomagających ofiarom i sprawcom przemocy domowej.

ROZDZIAŁ VI

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są środki własne gminy pochodzące z wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Wojciech Bartczak

UZASADNIENIE

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej zaczęły obowiązywać nowe przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej. Pierwszym dostrzegalnym elementem jest zastąpienie dotychczasowego sformułowania „przemoc w rodzinie” na „przemoc domowa”. Ustawodawca, oprócz samej zmiany w tytule ustawy i jej poszczególnych przepisach, wprowadził też wiele nowych rozwiązań legislacyjnych, których celem jest poprawa sytuacji osób dotkniętych przemocą. Co za tym idzie, dokonano zmian w zakresie funkcjonowania podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, jak też w samej procedurze „Niebieskie Karty”. W związku z w/w nowelizacją konieczne stało się także opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Aleksandrów Kujawski. Program zaplanowany został na okres 4 lat, tj. 2024-2027.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Wojciech Bartczak